

dek sám, nebo prostřednictvím zjednané jím cizí osoby nedovoleným způsobem do tiskárny se vplížil a rukopisu se zmocnil, tedy tvrzení, jež i nehledě k povolání svědkovu obsahuje ve skutkovém stavu nijak neodůvodněné nařknutí z jednání s obecným pojmem čestnosti naprosto se nesnášející. Ježto zjištěný skutek obžalovaného vykazuje veškeré známky přestupku útisku, bylo zmateční stížnost jako ve všech směrech bezdůvodnou zavrhnouti.

Čís. 1952.

Shromažďovací zákon ze dne 15. listopadu 1867, čís. 135 ř. zák.
Výjimka z povinnosti ve smyslu §§ů 2, 3 zákona platí pro takové projevy lidových zvyků a obyčejů a náboženského kultu, které docházejí výrazu ve shromažďovací formě ode dávna zachovávané; nespadá sem propagační přednáška metodistické církve.

Zákon o tisku ze dne 17. prosince 1862, čís. 6 ř. zák. z roku 1863.
Plakát je tiskopisem a nespadá pod výjimky v druhém odstavci §u 9 a v třetím odstavci §u 23 zákona uvedené, třeba v něm byla část textu vyplněna ručně inkoustem.

(Rozh. ze dne 16. dubna 1925, Zm II 25/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jihlavě ze dne 18. prosince 1924, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přestupkem podle §u 23 odstavce druhý tiskového zákona ze dne 17. prosince 1862, čís. 6 ř. zák. z roku 1863 a přestupkem podle §u 19 shromažď. zák. ze dne 15. listopadu 1867, čís. 135 ř. zák.

Důvody:

Zmatečnost dle čís. 4 §u 281 tr. ř. spatřuje stížnost v tom, že nalézací soud nevyhověl návrhu obhajoby na připuštění různých vývodních svědků o té okolnosti, že shromáždění, jež stala se předmětem obžaloby, byla shromážděními náboženskými ku výkonu kultu ve státě dovoleného a ve formě u církve metodistické, jejíž příslušníky svědkové ti jsou, ustálené a obvyklé. Stížnost jest bezdůvodna. V prvé řadě dlužno zdůrazniti, že tak, jak stížnost uvádí, důkazní návrh nezněl. Dle písemného návrhu, opakovaného nezměněně při hlavním přelíčení, měli svědci slyšeli býti o tom, v čem pozůstávají obvyklá shromáždění ku výkonu náboženského kultu církve metodistické. Dle tohoto znění měl výslechem svědků býti zjištěn teprve způsob dotyčných shromáždění, kdežto dle tvrzení zmateční stížnosti měli svědkové dokázati, že shromáždění již v té podobě, jak byla obžalovaným odbývána, představovala obvyklá náboženská shromáždění církve metodistické. Při posuzování závažnosti důkazního návrhu zrušovacím soudem jest arci směrodatným jen obsah návrhu, jak jest uveden v záznamech protokolu o hlavním přelíčení. Návrh tohoto obsahu v souvislosti s ostatními výsledky průvodními činil však provádění nabízeného důkazu zcela po-

strádatelným, poněvadž vzhledem k výsledkům těm nemůže býti nejmenší pochybnosti o tom, že v tomto případě nešlo o shromáždění rázu v §u 5 shromažďovacího zákona předpokládaného. Ustanovení toto vyslovuje, že z ostatních předpisů shromažďovacího zákona jsou vyňaty veřejné radovánky, průvody svatební, lidové slavnosti, pohřební a církevní průvody, poutí a ostatní shromáždění nebo průvody ku výkonu zákonem dovoleného kultu, pakliže se konají dle starobylého (ustáleného) způsobu. Z doslovu tohoto je patrné, že zákon činí výjimky v §u tom stanovené odvislými od toho, že shromáždění konají se dle starobylého (ustáleného) způsobu. Dle toho platí výjimka z povinnosti v §§ech 2 a 3 shromažďovacího zákona uložené pro takové projevy lidových zvyků a obyčejů a náboženského kultu, které docházejí výrazu ve shromažďovací formě ode dávna zachovávané. Zákon vyžaduje tudíž, aby se lidovým obyčejem a tradicí utvořilo pevné pravidlo, dle kterého se určitá slavnost, průvod neb jinaké shromáždění opakuje při určité příležitosti bez dalšího pořádání, jenom následkem ustáleného obyčeje. Toto pojetí odpovídá duchu a účelu zákona. Neboť jen tenkrát lze upustiti od povinnosti v §§ech 2 a 3 shromažďovacího zákona stanovené, když zvyklost a obyčej nevzbuzuje u úřadu pochybnosti co do právní přípustnosti účelu, kterému slavnost nebo shromáždění má sloužiti, a pakli na druhé straně předchozí oznámení neb udělení úředního povolení k odbývání slavnosti nebo jinakého shromáždění může také proto odpadnouti, poněvadž skutečnost, že se slavnost neb shromáždění konati bude, jest úřadu beztak již známa následkem ustáleného obyčeje. Pokud jde zejména o náboženské hromadné projevy, uvádí zákon příkladmo poutě a procesí jakožto průvody spočívající na ustáleném zvyku a tradici.

Že o takovéto pouti, procesí neb jinakém ode dávna obvyklém náboženském shromáždění nemůže býti vzhledem k tomu, co uvedeno, v daném případě řeči, je na biledni. To tím méně, uváží-li se, že stížnost ani netvrdí, že před tím, než obžalovaný shromáždění v L. konal, se tam podobné shromáždění vůbec kdy konalo, a že dle zjištění soudu přednášky obžalovaného měly za účel propagaci metodistické církve, která v L. stoupenců vůbec neměla a teprve je hledala. To doznal obžalovaný sám při hlavním přelíčení, udav, že přišel do L. za tím účelem, by tam zvěstoval poselství a vysvětlil zásady církve metodistické, ačkoliv tam žádných přívrženců dosud neměli, a že ho do L. doprovázeli někteří stoupenci z J. O toto doznání samotného obžalovaného ztroskotává veškerá snaha a námaha stížnosti dokázati, že šlo o starobylý a ustálený způsob bohoslužeb metodistické církve a bylo již vůči doznání tomu zcela zbytečno jakékoli provádění důkazů v žádaném směru. Za tohoto stavu věci a stavu právního jest arci naprosto bezvýznamno, že na začátku shromáždění byly z metodistických církevních zpěvníků zpívány účastníky shromáždění náboženské písně, zvláště když dle četnického oznámení, jež učinil soud podkladem svých skutkových zjištění, v prvý den přednesl písně zpěvácký sbor s obžalovaným z J. se dostavivší a když obžalovaný posluchačům zpěvníčky sám zapůjčoval. Neboť ani tím, že shromáždění bylo zahájeno náboženskými zpěvy, ani tím, že

na shromážděních měl účast větší neb menší počet stoupenců církve metodistické, přibývších s obžalovaným z J., nenabyla shromáždění ta povahy, v §u 5 shromažďovacího zákona předpokládané. Nejednalo se o shromažďovací formu již ode dávna obvyklou a ve zvyklostech kotvící, o volné sejítí se lidu, ku kterému vždy dochází za obvyklé doby na určitém místě, aniž by bylo zapotřebí nějakého zvláštního pozvání. V důsledku toho je naprosto pochybeno srovnávati shromáždění obžalovaným konaná, s poutěmi vyznavačů církve římsko-katolické, které spočívají na dlouholeté tradici a nemají účele, jaký obžalovaný a provázející ho stoupenci sledovali, propagovati mezi jinověrci svoje náboženské vyznání.

Nalézací soud nevycházal při posuzování věci se stanoviska, že, by se mohlo mluvit o náboženském shromáždění ve smyslu §u 5 shromažďovacího zákona, mají býti řečník i posluchači téhož náboženského vyznání; odepřel naopak použití §u 5 na tento případ proto, že nešlo vůbec o shromáždění k vykonávání zákonně povoleného kultu, nýbrž o propagační přednášky, tím méně pak o shromáždění konané dle starobylého (ustáleného) způsobu. Toto stanovisko je zcela ve shodě se zjištěným dějem a zákonem a zejména jest opodstatněn výsledky průvodního řízení předpoklad soudu, že šlo o přednášky; mluvit se v připojeném plakátu výslovně o přednášce a obžalovaný při svém zodpovídání používá důsledně jen tohoto výrazu. Že konal kázání, obžalovaný nikdy netvrdil a v rozsudku to nikde není obsaženo. Vůči tomu nemůže býti v tomto případě řeči o nějakém vykonávání pobožnosti, nehledě ani k tomu, že, i kdyby tomu tak bylo, scházela by druhá nezbytná zákonná náležitost, konání pobožnosti dle starobylého způsobu. Odsouzení dle §u 19 shromažďovacího zákona jest proto formelně i věcně bezvadným a není dán zde důvod zmatečnosti čís. 4 §u 281 tr. ř. ani čís. 5 a 9 a), jež v hořejších úvahách docházejí svého plného vyřízení.

Proti výroku, jímž obžalovaný uznán byl vinným přestupkem dle §u 23, odstavec druhý tiskového zákona, brojí stížnost důvody zmatečnosti čís. 5 a 9 a) §u 281 tr. ř., leč vývody její, i pokud jsou uplatňovány s hlediska prvního důvodu, jsou v podstatě rázu právního. Stížnost namítá, že odsouzení je právně mylným, poněvadž plakát, který byl vyvěšován, je povahy smíšené, jsa jen z části tisknut a z části vyplňován ručně a inkoustem; jest prý proto vyňat z ohlašovacích předpisů (§§y 9 a 23) tiskového zákona, poněvadž ve skutečnosti nejde ani o tiskopis, nejvýše o formulář, formuláře však jsou podle výslovného ustanovení §u 9 odst. 2 tiskového zákona z ustanovení tohoto zákona vyňaty. I v tomto směru je stížnost bezdůvodna. Nelze předně sdíletí náhled, že dotýčný plakát nebyl vůbec tiskopisem, nanejvýše jen formulářem dle §u 9 odstavec druhý tisk. zákona. Byť i na plakátu tom nebylo vše vytištěno, přece již na první pohled jest oněch několik slov, tam ručně vepsaných, v mizivé menšině proti části tištěné, nad to ještě zvlášť nápadně vypravené. Netřeba dále obšírně dokazovati, že vepsaná slova, týkající se pouze doby a místa přednášek, jsou významu podřadného a že vlastní podstata plakátu spočívá ve vypodobení velkého kalichu, v citaci výroků Krista, Husa a presidenta republiky a v označení, že předmětem přednášky je »obrodné hnutí náboženské v duchu nej-

lepší české minulosti«. Neboť účelem plakátu nebylo uvést ve známost jen, že se vůbec nějaká přednáška koná, nýbrž o čem se koná, z kteréžto příčiny byl plakát tak vystrojen (vyobrazení velkého kalichu; po obou jeho stranách citace případných slov Kristových; uvedení projevu presidenta republiky; nápadně velkým tiskem vyznačené thema přednášky), aby již sám o sobě působil a vykonával vliv na čtenáře. Otázkou, zda by plakát bez vepsaného doplnění, byl vůbec způsobilým, by ho k oznámení určitého shromáždění bylo použito, netřeba se zabývat, poněvadž o takový případ tu nejde, byť i vzhledem ku výpravě plakátu a vzhledem k tomu, že místem činu byla jen venkovská obec, možno tvrditi, že plakát i bez onoho písemného vyplnění byl by způsobilým buditi zájem a že oznámení doby a místa přednášky mohlo se státi způsobem jiným. Označil-li soud inkoustem vyplněné části plakátu za pouhý dodatek, je to označení případné a je pochybeno uplatňovati z příčiny této rozpor rozsudku se spisy, to jest s exemplářem plakátu ve spisech založeným, poněvadž tu nejde o nesprávnou reprodukci obsahu jeho, nýbrž o závěr (právní úsudek). Z toho, co uvedeno, plyne, že plakát je tiskopisem, třeba v něm byla část textu vyplněna ručně a inkoustem a že tiskopis ten vzhledem k svému obsahu vymyká se z rámce druhého odstavce §u 9 tiskového zákona. Máť ustanovení to na zřeteli jen takové výrobky tiskové, které jsou určeny sloužiti pouze potřebám živnosti a provozu neb potřebám života domácího a společenského a jsou ve směru tomto uvedeny příkladmo: formuláře, cenníky, visitky a tomu podobné. Stížnost uznává sama, že závadný plakát by mohl přicházeti v úvahu pouze jako tiskopis, po případě formulář sloužící potřebám společenského života; leč ani k tomu nelze přisvědčiti; neměť plakát sloužiti výhradně potřebám společenského života, jak to zákon předpokládá, nýbrž byl svým obsahem a svou výpravou určen k propagaci nového náboženského směru, to jest církve metodistické, v dotyčné obci dosud nezakořeněné, a nesměl býti proto odňat dozoru tiskového úřadu. Nalézací soud uznal proto právem, že obžalovanému nepřichází k dobru ani výjimka dle §u 9, odstavec druhý, ani ona dle §u 23, odstavec třetí tiskového zákona a odpovídá proto rozsudek i tu stavu věci i zákonu.

Čís. 1953.

Předseda obecní komise policejní a náměstek starostův jest oprávněn k dozoru nad zachováním pořádku ve veřejných místnostech (§ 68 tr. zák.).

(Rozh. ze dne 17. dubna 1925, Zm II 28/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Novém Jičíně ze dne 19. prosince 1924, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podle §u 81 tr. zák. a přestupky §§ů 312 a 468 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Nelze přihlížeti k vývodům stížnosti, které snaží se doličiti, že jednání vrchnostenské osoby nebylo účelným a odůvodněným, neboť skut-